

ZAKON O GLAVNOM GRADU

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom se uređuje položaj, nadležnosti i organi grada Beograda, glavnog grada Republike Srbije.

Na sva pitanja koja nisu uređena ovim zakonom, a odnose se na grad Beograd, kao jedinicu lokalne samouprave, primenjuju se odredbe Zakona o lokalnoj samoupravi.

Član 2.

Najviši pravni akt grada Beograda je Statut grada Beograda.

Statutom grada Beograda, u skladu sa zakonom, uređuju se njegove nadležnosti, teritorijalna organizacija, organizacija i rad organa, njegova obeležja, oblici neposrednog odlučivanja građana, kao i druga pitanja od važnosti za ostvarivanje prava i dužnosti grada Beograda.

Član 3.

Grad Beograd ima svojstvo pravnog lica.

Član 4.

Grad Beograd ima simbole i svoj praznik.

Oblik, sadržina i grafički prikaz i upotreba simbola i praznik grada Beograda uređuju se Statutom grada.

Član 5.

Finansiranje grada Beograda, kao i postupak i uslovi pod kojima se grad Beograd može zaduživati, uređuju se zakonom.

Prihodi po osnovu naknade za uređivanje građevinskog zemljišta predstavljaju namenska sredstva za finansiranje programa uređivanja građevinskog zemljišta i izgradnje kapitalnih objekata grada Beograda i pripadaju preduzeću koje grad Beograd osniva radi obezbeđivanja uslova za uređivanje, korišćenje, unapređivanje i zaštitu građevinskog zemljišta.

Grad Beograd ima svoju imovinu.

Imovinom grada Beograda samostalno raspolažu organi grada Beograda, u skladu sa zakonom.

II. TERITORIJA GRADA BEOGRADA, OBRAZOVANJE, UKIDANJE GRADSKE OPŠTINE

Član 6.

Teritorija grada Beograda utvrđuje se zakonom.

Radi efikasnijeg i ekonomičnijeg obavljanja određenih nadležnosti grada Beograda, u okviru zakonom utvrđene teritorije grada Beograda, Statutom grada se obrazuju gradske opštine.

Gradska opština ima svojstvo pravnog lica.

Statutom grada se određuju poslovi iz nadležnosti grada Beograda koje vrše gradske opštine.

Grad Beograd može ukinuti postojeću gradsku opštinu i njeno područje pripojiti jednoj ili više postojećih opština.

Član 7.

Statutom grada Beograda bliže se uređuje način obrazovanja i ukidanja gradskih opština, promena njihovih područja, organi i način izbora organa gradske opštine, kao i međusobni odnos organa Grada i organa gradske opštine.

III. NADLEŽNOSTI GRADA BEOGRADA

Član 8.

Grad Beograd vrši nadležnosti opštine i grada, utvrđene Ustavom i zakonom.

Pored nadležnosti iz stava 1. ovog člana grad Beograd, na svojoj teritoriji, u skladu sa zakonom:

1) uređuje i obezbeđuje, u skladu sa načelima integralnog upravljanja vodama, zaštitu voda, zaštitu od štetnog dejstva voda i korišćenje voda, kao dobra od opšteg interesa, uključujući i organizovanje i finansiranje vodoprivrednih delatnosti na vodnom području koje je u nadležnosti grada Beograda, osniva javno preduzeće za obavljanje vodoprivredne delatnosti i upravljanje vodoprivrednim objektima koji su u nadležnosti grada Beograda, vrši inspekcijski nadzor u oblasti vodoprivrede, uređuje i obezbeđuje uslove i način korišćenja mesta za postavljanje plovnih objekata na delu obale i vodenog prostora, uključujući i izdavanje odobrenja za postavljanje plovnih objekata, kao i vrši nadzor nad korišćenjem mesta za postavljanje plovnih objekata;

2) uređuje i obezbeđuje obavljanje poslova koji se odnose na izgradnju, rekonstrukciju, održavanje i upravljanje opštinskim i nekategorisanim putevima, ulicama, kao i državnim putevima, osim autoputa i osniva javno preduzeće za obavljanje delatnosti upravljanja državnim putevima koji su u nadležnosti grada Beograda;

3) obrazuje komunalnu policiju, obezbeđuje i organizuje vršenje poslova komunalne policije;

4) stara se o zaštiti od požara i obezbeđuje uslove za sprovođenje zaštite od požara, propisuje mere zaštite od požara specifične za područje grada Beograda u cilju unapređenja stanja zaštite od požara i donosi akcione i sanacione planove zaštite od požara;

5) može da osnuje televizijske i radio-stanice, novine i druga sredstva javnog obaveštavanja.

Grad Beograd vrši i druge nadležnosti i poslove državne uprave koji su mu zakonom povereni.

IV. ORGANI GRADA BEOGRADA

Član 9.

Organi grada Beograda su: Skupština grada Beograda (u daljem tekstu: Skupština grada), gradonačelnik grada Beograda (u daljem tekstu: gradonačelnik), Gradsko veće grada Beograda (u daljem tekstu: Gradsko veće) i Gradska uprava grada Beograda (u daljem tekstu: Gradska uprava).

1. Skupština grada

Član 10.

Skupština grada je najviši organ grada Beograda koji vrši osnovne funkcije lokalne vlasti utvrđene Ustavom, zakonom i Statutom grada.

Skupštinu grada čine odbornici, koje biraju građani na neposrednim izborima, opštim pravom glasa i tajnim glasanjem u skladu sa zakonom i Statutom grada.

Skupština grada ima 110 odbornika koji se biraju na četiri godine.

Član 11.

Odbornik ne može biti zaposleni u Gradskoj upravi i lice koje imenuje, odnosno postavlja Skupština grada.

Ako zaposleni u Gradskoj upravi bude izabran za odbornika, prava i obaveze po osnovu rada mu miruju dok traje njegov odbornički mandat.

Danom potvrđivanja odborničkog mandata licima koje je imenovala, odnosno postavila Skupština grada, prestaje funkcija na koju su imenovani, odnosno postavljeni.

Propisi kojima se uređuje sprečavanje sukoba interesa pri vršenju javnih funkcija, ne isključuju primenu odredaba ovog zakona o poslovima koji su određeni kao nespojivi sa funkcijom odbornika u Skupštini grada.

Član 12.

Skupština grada Beograda, u skladu sa zakonom:

- 1) donosi Statut grada Beograda i Poslovnik Skupštine;
- 2) donosi budžet i završni račun grada Beograda;
- 3) donosi program razvoja grada Beograda i pojedinih delatnosti;
- 4) donosi urbanističke planove i uređuje korišćenje građevinskog zemljišta;
- 5) uređuje način odlaganja komunalnog otpada i uslove obavljanja i razvoja komunalnih delatnosti;
- 6) donosi propise i druge opšte akte;
- 7) osniva organe, službe, javna preduzeća, ustanove i organizacije utvrđene Statutom grada i vrši nadzor nad njihovim radom;
- 8) imenuje i razrešava upravni i nadzorni odbor, imenuje i razrešava direktore javnih preduzeća, ustanova i službi, čiji je osnivač i daje saglasnost na njihove statute, u skladu sa zakonom;
- 9) bira i razrešava predsednika Skupštine i zamenika predsednika Skupštine;
- 10) postavlja i razrešava sekretara Skupštine;

- 11) bira i razrešava zamenika gradonačelnika ;
- 12) utvrđuje gradske takse i druge lokalne prihode koji gradu Beogradu po zakonu pripadaju;
- 13) donosi akt o javnom zaduživanju grada Beograda, u skladu sa zakonom kojim se uređuje javni dug;
- 14) propisuje radno vreme ugostiteljskih, trgovinskih i zanatskih objekata;
- 15) daje mišljenje o republičkom i regionalnom prostornom planu;
- 16) daje mišljenje o zakonima kojima se uređuju pitanja od interesa za grad Beograd;
- 17) daje saglasnost na upotrebu imena i simbola grada Beograda;
- 18) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i Statutom.

Član 13.

Skupština grada odlučuje ako sednici prisustvuje većina od ukupnog broja odbornika.

Odluke se donose većinom glasova prisutnih odbornika, ukoliko zakonom ili statutom nije drukčije određeno.

O donošenju Statuta grada, budžeta i urbanističkih planova odlučuje se većinom glasova od ukupnog broja odbornika.

Član 14.

Skupštinu grada saziva predsednik Skupštine grada, po potrebi, a najmanje jednom u tri meseca.

Predsednik Skupštine grada je dužan da sednicu zakaže na zahtev gradonačelnika, Gradskog veća ili jedne trećine odbornika, u roku od pet dana od dana podnošenja zahteva, tako da dan održavanja sednice bude najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva.

Ako predsednik Skupštine grada ne zakaže sednicu u roku iz stava 2. ovog člana, sednicu može zakazati podnosilac zahteva, a predsedava odbornik koga odredi podnosilac zahteva.

Predsednik Skupštine grada može odložiti sednicu koju je sazvaio samo u slučaju kada ne postoji kvorum potreban za rad, a u drugim slučajevima o odlaganju sednice odlučuje Skupština.

Član 15.

Sednice Skupštine grada su javne.

Skupština grada može odlučiti da sednica Skupštine grada ne bude javna iz razloga bezbednosti i drugih razloga utvrđenih zakonom.

Član 16.

Skupština grada osniva stalna i povremena radna tela za razmatranje pitanja iz njene nadležnosti.

Radna tela daju mišljenje na predloge propisa i odluka koje donosi Skupština grada i obavljaju i druge poslove utvrđene Statutom grada.

Broj radnih tela, izbor, prava i dužnosti predsednika i članova radnih tela utvrđuje se Statutom grada.

Član 17.

Odbornik ne može biti pozvan na krivičnu odgovornost, pritvoren ili kažnjen zbog iznetog mišljenja ili davanja glasa na sednici Skupštine grada i radnih tela.

Član 18.

Skupština grada ima predsednika Skupštine.

Predsednik Skupštine organizuje rad Skupštine grada, saziva i predsedava njenim sednicama i obavlja druge poslove utvrđene zakonom i Statutom grada.

Predsednik Skupštine bira se iz reda odbornika, na vreme od četiri godine, tajnim glasanjem, većinom glasova od ukupnog broja odbornika Skupštine grada.

Predsednik Skupštine može biti razrešen i pre isteka vremena za koje je biran, na isti način na koji je biran.

Član 19.

Predsednik Skupštine ima zamenika koji ga zamenjuje u slučaju njegove odsutnosti i sprečenosti da obavlja svoju dužnost.

Zamenik predsednika Skupštine bira se i razrešava na isti način kao i predsednik Skupštine.

Član 20.

Skupština grada ima sekretara koji se stara o obavljanju stručnih poslova u vezi sa sazivanjem i održavanjem sednica Skupštine i njenih radnih tela i rukovodi administrativnim poslovima vezanim za njihov rad.

Sekretar Skupštine grada se postavlja, na predlog predsednika Skupštine, na četiri godine i može biti ponovo postavljen.

Za sekretara Skupštine grada može biti postavljeno lice sa završenim pravnim fakultetom, položenim stručnim ispitom za rad u organima uprave i radnim iskustvom od najmanje tri godine.

Skupština grada može, na predlog predsednika Skupštine, razrešiti sekretara i pre isteka mandata.

Sekretar ima zamenika koji ga zamenjuje u slučaju njegove odsutnosti i sprečenosti da obavlja svoju dužnost.

Zamenik sekretara Skupštine grada se postavlja i razrešava na isti način i pod istim uslovima kao i sekretar.

Član 21.

Način pripreme, vođenje i rad sednice Skupštine grada i druga pitanja vezana za rad Skupštine uređuju se njenim poslovníkom.

2. Izvršni organi grada

Član 22.

Izvršni organi Grada su gradonačelnik i Gradsko veće.

2.1. Gradonačelnik

Član 23.

Gradonačelnika biraju građani na neposrednim izborima, opštim pravom glasa i tajnim glasanjem u skladu sa zakonom , na vreme od četiri godine, u skladu sa Zakonom o lokalnim izborima.

Gradonačelnik ima zamenika koji ga zamenjuje u slučaju njegove odsutnosti i sprečenosti da obavlja svoju dužnost. Ukoliko zamenik gradonačelnika dolazi iz redova odbornika izborom na ovu funkciju prestaje mandat odbornika u Skupštini grada.

Gradonačelnik i zamenik gradonačelnika su na stalnom radu u Gradu.

Član 24.

Gradonačelnik:

- 1) predstavlja i zastupa Grad;
- 2) neposredno izvršava i stara se o izvršavanju odluka i drugih akata Skupštine grada;
- 3) postavlja članove Gradskog veća, osim zamenika gradonačelnika;
- 4) predlaže budžet Skupštini
- 5) predlaže odluke i druge akte skupštini , kao i način rešavanja o kojima odlučuje skupština opština;
- 6) naredbodavac je za izvršenje budžeta;
- 7) stara se o izvršenju poverenih poslova iz okvira prava i dužnosti Republike
- 8) usmerava i usklađuje rad Gradske uprave;
- 9) postavlja i razrešava načelnika gradske uprave, odnosno načelnika uprave za pojedine poslove;
- 10) donosi pojedinačne akte za koje je ovlašćen zakonom, Statutom ili odlukom Skupštine;
- 11) vrši i druge poslove utvrđene Statutom i drugim aktima Grada.

Član 25.

Zamenika gradonačelnika na predlog Gradonačelnika bira Skupština grada na period od četiri godine, tajnim glasanjem, većinom glasova od ukupnog broja odbornika.

Zamenik gradonačelnika je član Gradskog veća po funkciji i u njemu predstavlja stavove Skupštine grad

2.2. Gradsko veće

Član 26.

Gradsko veće čine gradonačelnik, zamenik gradonačelnika, kao i članovi Gradskog veća koje postavlja gradonačelnik.

Članovi Gradskog veća, izuzev zamenika gradonačelnika, biraju se na period od četiri godine.

Gradonačelnik je predsednik Gradskog veća.

Gradonačelnik postavlja 13 članova Gradskog veća.

Članovi Gradskog veća ne mogu istovremeno biti i odbornici, a mogu biti zaduženi za jedno ili više određenih područja iz nadležnosti Grada.

Odborniku koji bude izabran za člana Gradskog veća prestaje odbornički mandat.

Članovi Gradskog veća mogu biti na stalnom radu u Gradu.

Član 27.

Gradsko veće:

- 1) utvrđuje, odnosno predlaže Statut, budžet i druge odluke i akte koje donosi Skupština;
- 2) donosi odluku o privremenom finansiranju u slučaju da Skupština grada ne donese budžet pre početka fiskalne godine;
- 3) vrši nadzor nad radom Gradske uprave, poništava ili ukida akte Gradske uprave koji nisu u saglasnosti sa zakonom, Statutom ili drugim opštim aktom ili odlukom koje donosi Skupština grada;
- 4) rešava u upravnom postupku u drugom stepenu o pravima i obavezama građana, preduzeća i ustanova i drugih organizacija iz nadležnosti grada Beograda;

Član 28.

Gradonačelnik predstavlja Gradsko veće, saziva i vodi njegove sednice.

Gradonačelnik je odgovoran za zakonitost rada Gradskog veća.

Gradonačelnik je dužan da obustavi od primene akt Gradskog veća za koji smatra da nije saglasan zakonu.

Gradsko veće može da odlučuje ako sednici prisustvuje većina od ukupnog broja njegovih članova.

Gradsko veće odlučuje većinom glasova prisutnih članova, ako zakonom ili Statutom grada nije predviđena druga većina.

Organizacija, način rada i odlučivanja Gradskog veća, detaljnije se uređuje njegovim poslovníkom, u skladu sa ovim zakonom i Statutom grada.

Član 29.

Gradonačelnik i Gradsko veće redovno izveštavaju Skupštinu grada, po sopstvenoj inicijativi ili na njen zahtev, o izvršavanju odluka i drugih akata Skupštine grada, a najmanje dva puta godišnje.

Član 30.

Gradonačelniku može prestati mandat pre isteka vremena na koje je biran u skladu sa odredbama Zakona o lokalnim izborima:

Prestankom mandata gradonačelniku zamenik gradonačelnika postaje vršilac dužnosti gradonačelnika .

Prestankom mandata gradonačelnika, članovi Gradskog veća ostaju na dužnosti i vrše tekuće poslove do postavljenja novih članova Gradskog veća

Zamenik gradonačelnika može biti razrešen pre isteka vremena na koje je biran, na predlog gradonačelnika ili najmanje jedne trećine odbornika, na isti način na koji su izabrani.

Istovremeno sa predlogom za razrešenje zamenika gradonačelnika gradonačelnik je dužan da Skupštini grada podnese predlog za izbor novog zamenika gradonačelnika, koja istovremeno donosi odluku o razrešenju i izboru.

Gradonačelnik ili zamenik gradonačelnika koji su razrešeni ili su podneli ostavku, ostaju na dužnosti i vrše tekuće poslove, do izbora novog gradonačelnika ili zamenika gradonačelnika.

Član 25.

Prestankom mandata Skupštine grada prestaje mandat zameniku gradonačelnika, s tim da on vrše tekuće poslove iz svoje nadležnosti do stupanja na dužnost novog zamenika gradonačelnika.

3. Gradska uprava

Član 26.

Statutom grada se Gradska uprava može obrazovati kao jedinstveni organ ili kao više gradskih uprava za pojedine oblasti.

Član 27.

Gradska uprava:

- 1) priprema nacрте propisa i drugih akata koje donosi Skupština grada, gradonačelnik i Gradsko veće;
- 2) izvršava odluke i druge akte Skupštine grada, gradonačelnika i Gradskog veća;
- 3) rešava u upravnom postupku u prvom stepenu o pravima i dužnostima građana, preduzeća, ustanova i drugih organizacija u upravnim stvarima iz nadležnosti Grada;
- 4) obavlja poslove upravnog nadzora nad izvršavanjem propisa i drugih opštih akata Skupštine grada;
- 5) izvršava zakone i druge propise čije je izvršavanje povereno Gradu;
- 6) obavlja stručne i druge poslove koje utvrdi Skupština grada, gradonačelnik i Gradsko veće.

Član 28.

Gradskom upravom, koja je obrazovana kao jedinstveni organ, rukovodi načelnik.

Za načelnika Gradske uprave može biti postavljeno lice koje ima završen pravni fakultet, položen ispit za rad u organima državne uprave i najmanje pet godina radnog iskustva u struci.

U Gradskoj upravi, obrazovanoj kao jedinstveni organ, za vršenje srodnih poslova, mogu se obrazovati unutrašnje organizacione jedinice.

Kada se Gradska uprava organizuje u više uprava, radom uprave rukovodi načelnik.

Za načelnika uprave može biti postavljeno lice koje ima odgovarajući fakultet, u odnosu na delokrug uprave, položen ispit za rad u organima državne uprave i najmanje pet godina radnog iskustva u struci.

U okviru uprave, za vršenje srodnih poslova, mogu se obrazovati unutrašnje organizacione jedinice.

Član 29.

Načelnika postavlja Gradonačelnik, na osnovu javnog oglasa, na pet godina.

Načelnik ima zamenika koji ga zamenjuje u slučaju njegove odsutnosti i sprečenosti da obavlja svoju dužnost.

Zamenik načelnika se postavlja na isti način i pod istim uslovima kao načelnik.

Rukovodioce organizacionih jedinica u upravi raspoređuje načelnik.

Član 30.

Načelnik za svoj rad i rad uprave odgovara Skupštini grada i Gradonačelniku u skladu sa Statutom grada i aktom o organizaciji gradskih uprava za pojedine oblasti.

Član 31.

Za obavljanje poslova pomoćnika gradonačelnika u oblasti ekonomskog razvoja, u Gradskoj upravi se postavlja gradski menadžer.

Za obavljanje poslova pomoćnika gradonačelnika u oblasti urbanizma, u Gradskoj upravi se postavlja gradski arhitekta.

Statutom grada se može predvideti da se u Gradskoj upravi postavljaju pomoćnici gradonačelnika i za druge oblasti (zdravstvena zaštita, zaštita životne sredine i dr).

Pomoćnici gradonačelnika pokreću inicijative, predlažu projekte i sačinjavaju mišljenja u vezi sa pitanjima koja su od značaja za razvoj u oblastima za koje su postavljeni i vrše druge poslove utvrđene aktom o organizaciji Gradske uprave.

Pomoćnike gradonačelnika postavlja i razrešava gradonačelnik.

U Gradskoj upravi, uključujući gradskog menadžera i gradskog arhitektu, može biti postavljeno najviše pet pomoćnika gradonačelnika.

Član 32.

Akt o organizaciji Gradske uprave donosi Skupština grada na predlog Gradskog veća.

Akt o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji Gradske uprave donosi načelnik uz saglasnost Gradskog veća.

Član 33.

Gradska uprava u obavljanju upravnog nadzora može:

- 1) naložiti rešenjem izvršenje mera i radnji u određenom roku;
- 2) izreći mandatnu kaznu;
- 3) podneti prijavu nadležnom organu za učinjeno krivično delo ili privredni prestup i podneti zahtev za pokretanje prekršajnog postupka;

- 4) izdati privremeno naređenje, odnosno zabranu;
- 5) obavestiti drugi organ, ako postoje razlozi, za preduzimanje mera za koje je taj organ nadležan;
- 6) preduzeti i druge mere za koje je ovlašćena zakonom, propisom ili opštim aktom.

Ovlašćenja i organizacija za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana, bliže se uređuju odlukom Skupštine grada.

Član 34.

U postupku pred Gradskom upravom, u kome se rešava o pravima, obavezama i interesima građana i pravnih lica, primenjuju se propisi o upravnom postupku.

Član 35.

Gradsko veće rešava sukob nadležnosti između Gradske uprave i drugih preduzeća, organizacija i ustanova kad na osnovu odluke Skupštine grada odlučuju o pojedinim pravima građana, pravnih lica ili drugih stranaka, kao i između gradskih uprava za pojedine oblasti kada je obrazovano više gradskih uprava.

Načelnik uprave rešava sukob nadležnosti između unutrašnjih organizacionih jedinica.

Član 36.

Poslove Gradske uprave koji se odnose na ostvarivanje prava, obaveza i interesa građana i pravnih lica mogu obavljati lica koja imaju propisanu školsku spremu, položen stručni ispit za rad u organima državne uprave i odgovarajuće radno iskustvo, u skladu sa zakonom i drugim propisom.

Član 37.

O izuzeću načelnika Gradske uprave rešava Gradsko veće.

O izuzeću službenog lica u gradskim upravama za pojedine oblasti rešava načelnik.

V. NEPOSREDNO UČEŠĆE GRAĐANA U OSTVARIVANJU LOKALNE SAMOUPRAVE

Član 38.

Oblici neposrednog učešća građana u ostvarivanju lokalne samouprave su: građanska inicijativa, zbor građana i referendum.

Oblici neposredne samouprave iz stava 1. ovog člana uređuju se zakonom i Statutom.

Član 39.

Građani putem građanske inicijative predlažu Skupštini grada donošenje akta kojim će se urediti određeno pitanje iz nadležnosti grada, promenu Statuta ili drugih akata i raspisivanje referenduma u skladu sa zakonom i Statutom.

O predlogu iz stava 1. ovoga člana, Skupština grada je dužna da održi raspravu i da dostavi obrazložen odgovor građanima u roku od 60 dana od dobijanja predloga.

Statutom grada utvrđuje se broj potpisa građana potreban za punovažno pokretanje građanske inicijative, koji ne može da bude manji od 30.000 birača.

Član 40.

Zbor građana se saziva za deo teritorije grada utvrđen Statutom.

Zbor građana raspravlja i daje predloge o pitanjima iz nadležnosti organa grada.

Zbor građana većinom glasova prisutnih usvaja zahteve i predloge i upućuje ih Skupštini ili pojedinim organima i službama grada.

Organi i službe Grada dužni su da u roku od 60 dana od održavanja zbora građana, razmotre zahteve i predloge građana i o njima zauzmu stav, odnosno donesu odgovarajuću odluku ili meru i o tome obaveste građane.

Način sazivanja zbora građana, njegov rad, kao i način utvrđivanja stavova zbora uređuje se Statutom i odlukom Skupštine grada.

Član 41.

Skupština grada može na sopstvenu inicijativu da raspiše referendum o pitanjima iz svoje nadležnosti.

Referendum o pitanju iz svoga delokruga Skupština grada dužna je da raspiše na predlog koji podnese najmanje 10 % birača od ukupnog biračkog tela u Gradu, na način utvrđen zakonom i Statutom.

Odluka putem referenduma doneta je ako se za nju izjasnila većina građana koja je glasala, pod uslovom da je glasalo više od polovine ukupnog broja građana.

Odluka doneta na referendumu je obavezna, a Skupština grada je ne može staviti van snage, niti izmenama i dopunama menjati njenu suštinu u narednom periodu od godinu dana od dana donošenja odluke.

Član 42.

Organi i službe Grada dužni su da obaveštavaju javnost o svom radu preko sredstava javnog informisanja i na drugi prikladan način.

Organi i službe Grada dužni su da građanima u ostvarivanju njihovih prava i obaveza daju potrebne podatke, objašnjenja i obaveštenja.

Organi i službe Grada dužni su da svima omoguće podnošenje pritužbi na svoj rad i na nepravilan odnos zaposlenih.

Na podnete pritužbe organi i službe Grada dužni su da odgovore u roku od 30 dana, ako podnosilac pritužbe zahteva odgovor.

VI. MESNA SAMOUPRAVA

Član 43.

Radi zadovoljavanja potreba i interesa lokalnog stanovništva u Gradu se mogu osnivati mesne zajednice i drugi oblici mesne samouprave.

Član 44.

Postupak osnivanja i ukidanja mesnih zajednica i drugih oblika mesne samouprave uređuju se Statutom grada.

Član 45.

Mesna zajednica, odnosno drugi oblik mesne samouprave ima svojstvo pravnog lica u okviru prava i dužnosti utvrđenih Statutom grada i odlukom o osnivanju.

VII. ZAŠTITNIK GRAĐANA GRADA BEOGRADA

Član 46.

U gradu Beogradu se može ustanoviti zaštitnik građana Grada Beograda, koji je ovlašćen da kontroliše poštovanje prava građana, utvrđuje povrede učinjene aktima, radnjama ili nečinjenjem organa uprave i javnih službi, ako se radi o povredi propisa i opštih akata Grada.

Nadležnost i ovlašćenja, način postupanja i izbora i prestanka dužnosti zaštitnika građana uređuje se Statutom grada i drugim opštim aktom.

VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 47.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o glavnom gradu („Službeni glasnik RS,“ broj 129/07).

Član 48.

Statut grada Beograda uskladiće se sa odredbama ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 49.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. tačka 3. Ustava Republike Srbije, prema kome Republika Srbija uređuje i obezbeđuje sistem lokalne samouprave; i u članu 189. stav 5. Ustava Republike Srbije, po kojem se položaj grada Beograda, glavnog grada Republike Srbije, uređuje zakonom o glavnom gradu i statutom grada Beograda i da grad Beograd ima nadležnosti koje su Ustavom i zakonom poverene opštini i gradu, a zakonom o glavnom gradu mogu mu se poveriti i druge nadležnosti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Sa izmenama Zakona o lokalnim izborima u pogledu neposrednog izbora gradonačelnika bitno se menja ceo politički koncept funkcionisanja lokalne samouprave. Neposredno izabrani gradonačelnik, ali i odbornici izabrani po kombinovano većinsko-proporcionalnom, daju veću legitimnost predstavnicima građana. Bitno je da će svaki građanin znati za kog kandidata za gradonačelnika glasa, tj. ko će tačno predstavljati njihovu izbornu jedinicu. To će doprineti čvršćoj vezi izvršne vlasti i građana, ali i većoj odgovornosti izabranog gradonačelnika. To će naročito doći do izražaja u Beogradu kao ubedljivo najvećeg grada u Srbiji koji po Ustavu Republike Srbije ima poseban zakonski položaj u odnosu na ostatak lokalne

samouprave jer po članu 188. Ustava predstavlja zasebnu jedinicu lokalne samouprave.

Veći stepen odgovornosti mora biti ispraćen i većim nivoom kompetencija kada je u pitanju izvršna vlast, tj odnos gradonačelnika i gradskog veća. Zakon uvodi ovlašćenje gradonačelnika da samostalno postavlja gradsko veće, tj njegove članove osim zamenika gradonačelnika čije postavljenje mora da odobri Skupština grada Beograda. Pošto gradonačelnik ima veća ovlašćenja u odnosu na gradsko veće time je i njegova odgovornost povećana pošto on odgovara za zakonitost i ustavnost njegovog rada.

Izvršnoj vlasti su oslobođene ruke da slobodno kreira koncept rukovođenja i razvijanja grada ali je i dalje neophodno da svaku odluku grada ili drugi propis usvoji Skupština grada Beograda čime se gradonačelnik i skupština usmeravaju u pravcu dijaloga i stvaranja konsenzusa. Procedura opoziva, tj prestanka mandata gradonačelnika pre isteka perioda na koji je biran je regulisana odredbama Zakona o lokalnim izborima i Zakona o lokalnoj samoupravi.

Zakonom se predviđa osnivanje Gradske uprave kao jedinstvenog organa ili kao više organa za pojedine oblasti. Gradsko veće rukovodi radom Gradske uprave i rešava eventualne sukobe nadležnosti između Gradske uprave i drugih preduzeća, organizacija i ustanova kad na osnovu odluke Skupštine grada odlučuju o pojedinim pravima građana, pravnih lica ili drugih stranaka, kao i između gradskih uprava za pojedine oblasti kada je obrazovano više gradskih uprava.

Predviđeni su oblici neposrednog učešća građana u ostvarivanju lokalne samouprave: građanska inicijativa, zbor građana i referendum. Građani putem građanske inicijative predlažu Skupštini grada donošenje akta kojim će se urediti određeno pitanje iz nadležnosti grada, promenu Statuta ili drugih akata i raspisivanje referenduma u skladu sa zakonom i Statutom. Zbor građana raspravlja i daje predloge o pitanjima iz nadležnosti organa grada, većinom glasova prisutnih usvaja zahteve i predloge i upućuje ih Skupštini ili pojedinim organima i službama grada. Organi i službe Grada dužni su da u roku od 60 dana od održavanja zbora građana, razmotre zahteve i predloge građana i o njima zauzmu stav, odnosno donesu odgovarajuću odluku ili meru i o tome obaveste građane. Referendum može raspisati Skupština grada ili ako najmanje 10 % birača od ukupnog biračkog tela u Gradu podnese predlog za referendum.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

U glavi I. Predloga zakona (čl. 1. - 5.) propisano je da se ovim zakonom uređuje položaj, nadležnosti i organi grada Beograda, glavnog grada Republike Srbije, zatim da je Statut najviši pravni akt kao i da grad Beograd ima svojstvo pravnog lica, da ima simbole i svoj praznik, svoju imovinu i da se finansiranje grada Beograda kao i postupak i uslovi pod kojima se može zaduživati uređuju zakonom.

U glavi II. Predloga zakona (čl. 6. i 7.) definiše se da se teritorija grada Beograda utvrđuje zakonom, da se Statutom grada bliže uređuje način obrazovanja i ukidanja gradskih opština, promena njihovih područja, organi i način izbora organa gradske opštine, kao i međusobni odnos organa grada i organa gradske opštine.

U glavi III. Predloga zakona (član 8.) utvrđuju se nadležnosti grada Beograda.

U glavi IV. Predloga zakona (čl. 9. – 37.) utvrđuju se organi grada Beograda, njihov sastav, nadležnosti, način na koji se obrazuju odnosno biraju, kao i prestanak njihovog mandata.

U glavi V. Predloga zakona (čl. 38. – 42.) definišu se oblici neposrednog učešća građana u ostvarivanju lokalne samouprave (građanska inicijativa, zbor građana i referendum) kao i način njihovog sprovođenja.

U glavi VI. Predloga zakona (čl. 43. – 45.) daje se mogućnost osnivanja mesnih zajednica i drugih oblika mesne samouprave.

U glavi VII. Predloga zakona (član 46.) daje se mogućnost da se može ustanoviti zaštitnik građana grada Beograda.

U glavi VIII. Predloga zakona (čl. 47. – 49.) uređene su prelazne i završne odredbe, tako da važeći zakon prestaje da važi, zatim se utvrđuje usklađivanje statuta u predviđenom roku sa zakonom i stupanje na snagu zakona osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku RS“.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Donošenje ovog zakona po hitnom postupku se predlaže iz razloga da bi se izbegle štetne posledice po rad organa i organizacija grada Beograda i njihovih nadležnosti koje su u službi svakodnevnih potreba građana.